

YRKESROLL

Fältservicetekniker -
mobila arbetsmaskiner

Arbetet innebär reparation och service av mobila arbetsmaskiners komplexa system i fält och verkstad. Arbetet bedrivs självständigt och ställer stora krav på individens kompetens att:

- hantera kundrelation och kundens behov vid reparation och service i fält
- optimera service och underhåll med utgångspunkt från kundernas behov
- tillämpa kunskaper och färdigheter inom serviceteknik, elektronik, hydraulik, arbetsmiljö och säkerhet i fält

Förkunskaper

3 årig gymnasieutbildning Fordons- och transportprogrammet inriktning lastbil och mobila maskiner

Utbildning

YH 400 poäng heltid 2 år

KOMPETENSOMRÅDEN	FAKTA	FÖRSTÅELSE	FÄRDIGHET
Affärskultur, fältservice och kommunikation	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om kundbemötande, marknadsföring och försäljning – Kunskap om planering, förberedelser och genomförande av arbete	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse för yrkesrollens affärsmässiga förutsättningar och villkor för att bygga goda kundrelationer – Ha insikt i kulturer i olika länder – Förståelse för yrkesrollens upplägg och arbetsätt samt vikten av ett korrekt agerande gentemot kund – Kunna redovisa och följa upp eget arbete i branschspecifika rapportsystem – Förståelse för att resa och arbeta internationellt	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna uttrycka sig i tal och skrift för att självständigt kunna skriva och redovisa inom branschen vanligt förekommande rapporter och instruktioner – Kunna utföra muntlig presentation med argumentationsteknik samt bygga relationer med kunden – Förmåga att kunna anpassa sig till olika affärskulturer – Kunna läsa och förstå teknisk dokumentation – Kunna sälj och förhandlingsteknik – Självständigt kunna verka såväl nationellt som internationellt i arbetet.

			<ul style="list-style-type: none"> – Självständigt kunna planera, genomföra och debitera arbete i fält
Fordonselektronik och inbyggda system	<ul style="list-style-type: none"> – Fördjupade kunskaper i ellära, elektronik, digitalteknik och canbussystem – Kunskap om arbeten med starkström i mobila maskiner – Kunskap om reglertekniska begrepp 	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse för ellärans tillämpning och samband mellan grundläggande lagar och tillämpningar inom området. – Förståelse för ellagstiftning och elsäkerhet vid arbeten i mobila maskiner 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna utföra beräkningar för Ohms och Kirchhoffs lagar – Kunna redogöra för begreppen energi och effekt samt redogöra för relevanta begrepp inom elektronik. – Kunna utföra mätningar på elektriska komponenter. – Kunna redogöra för digitalteknikens viktigaste komponenter och dess funktioner. – Kunna redogöra för begreppen inom canbusområdet – Kunna läsa kopplingsschema inom området – Kunna utföra felsökning via schema/ mätutrustning – Kunna arbeta med diagnosutrustning för mobila arbetsmaskiner – Kunna demontera, reparera och montera komponenter i fält – Kunna planera och utföra service och reparationsarbete med hänsyn till gällande ellagstiftning och elsäkerhet vid arbeten på mobila arbetsmaskiner

<p>Avancerad fordonshydraulik</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om hydrauliska system dess komponenter och funktioner – Kunskap om beteckningar, enheter och symboler – Kunskaper om hydrauloljors egenskaper och miljöpåverkan – Kunskap om hydrauliska ackumulatorer och säkerhetsrutiner – Kunskap om hydrauliska styrsystem 	<ul style="list-style-type: none"> – Fördjupad förståelse för lagar och principer – Förståelse för vikten av renlighet och filtrering – Förståelse för PLC och proportionalhydraulik, lastkännande-, effektregerade- och tryckkompenserade system, styrning av dessa samt system med hydrostatisk drivning – Förståelse för riskerna vid arbete med hydrauliska ackumulatorer och höga hydraultryck – Förståelse för oljors olika egenskaper och tekniska konsekvenser av att blanda olika typer 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna läsa och tolka hydraul-scheman – Kunna utföra beräkningar på tryck, flöden, förluster och värme – Kunna hantera och justera hydrauliska komponenter – Kunna genomföra praktisk felsökning. – Kunna utföra felsökning med hjälp av scheman – Kunna förklara kopplingen mellan hydraulik och elektronik – Kunna utföra tryck och flödesmätning i moderna hydraulsystem – Kunna välja rätt komponenter utifrån regler om tryckklasser – Kunna göra analys av utförd mätning – Kunna demontera, reparera och montera komponenter i fält – Kunna utföra service och reparationer av hydrauliska system på ett säkert sätt
<p>Yrkesengelska</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap att läsa manualer och teknisk dokumentation inom området – Kunskap för att kommunicera i tekniska sammanhang 	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse för tekniska begrepp i sina relevanta sammanhang 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna kommunicera åtaganden och lösningar inom arbetsområdet på engelska – Kunna tillgodogöra sig teknisk dokumentation, reservdelsböcker, och liknande

			<ul style="list-style-type: none"> – Kunna uttrycka sig i tal och skrift för att självständigt kunna skriva och redovisa inom branschen vanligt förekommande rapporter och instruktioner
Förarmiljö	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om ergonomiska och miljömässiga faktorer som påverkar en bra förarmiljö och de lagar och förordningar som styr detta – Kunskap om lagar och förordningar som gäller vid arbete med olika köldmedier 	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse för kundens arbetsmiljö och säkerhet – Förståelse för säkerhet och risker vid arbete med köldmedier – Kunna beskriva principer och utförande hos olika luftkonditioneringar 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna hantera utrustning som föraren har till sin hjälp i framförandet av maskinen – Kunna ge rekommendationer för lämplig förarergonomi och justera förarmiljön optimalt för enskild förare – Kunna felsöka och arbeta med luftkonditioneringar och ha godkänt i teoretiska och praktiska moment som berättigar till personlig certifiering hos Incert
Företagsekonomi	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om teknikerns roll i företaget och vilka faktorer som påverkar ekonomin – Kunskap om företagets omkostnader – Kunskap om begreppet likviditet – Kunskap om faktorer som påverkar kundens ekonomi – Kunskap om arbetsmarknadens avtal och överenskommelser – Kunskap om gällande leveransvillkor 	<ul style="list-style-type: none"> – Ekonomisk förståelse för hur service och underhåll påverkar och påverkas av företagets ekonomi – Förstå hur försenat arbete och fakturering påverkar företagets ekonomi 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna förklara för kund vad olika lösningar innebär ekonomiskt – Kunna göra kalkylunderlag till offert – Kunna redovisa och fakturera utfört arbete – Kunna läsa och förstå interna redovisningar – Kunna bedöma ekonomiska rimligheter i utförande av uppdrag

<p>Arbetsmiljö och säkerhet vid fältservicearbete</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om ergonomiska faktorer som är viktiga vid lyft – Kunskaper för att kunna klara godkänt utbildningsbevis för truck enligt relevant aktuell TLP samt travershantering – Kunskap om lagar och förordningar för lyft, truck och säkerhet samt regler för maskiner i brandfarlig miljö – Kunskap om säkerhet vid lyft och bärgning – Kunskap om riskerna vid arbete med däck och fälg – Kunskap om HLR – Kännedom om arbetsmiljölagens föreskrifter kring personlig säkerhet – Kännedom om arbetsplats-branschspecifika säkerhetsföreskrifter, t.ex. hamn, gruva, skog, processindustri, väg, järnväg och explosiva miljöer 	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse för att skapa säkerhet i arbetet, säkra lyft, bärgning, den egna kroppen, omgivningen och maskinen – Förstå eget och andras ansvar – Förståelse för vikten av användandet av personlig skyddsutrustning' 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna välja lämplig lyftutrustning i olika situationer – Kunna använda kätting eller stropp – Kunna välja lämplig pallning av olika maskiner – Kunna utföra riskanalys för aktuell arbetsuppgift – Kunna bedöma säkerheten vid lyft och bärgning – Kunna utföra tillbudsrapportering – Kunna utföra HLR
<p>Maskinstyrssystem och telematik</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om fordons maskinstyrssystem inom hydraulik och elektronik som PLC, canbus och proportionalhydraulik – Kunskap om programmering av PLC-system 	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse för fordons och maskiners datakommunikation samt styrning – Förmåga att använda datorn som instrument vid felsökning, rapportering och faktasökning på maskinsystem inom hydraulik och elektronik 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna installera och programmera digital styrning i fordon – Kunna utföra felsökning med diagnosinstrument inom el, canbus och hydrauliksystem – Kunna utföra byte av komponenter på stationär och flyttbar datautrustning

	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om fordons kommunikations och övervakningssystem 	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse för telematikens möjligheter och begränsningar 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna hantera utrustning för styr- och övervakningssystem – Kunna hantera och analysera data för styr- och övervakningssystem
<p>Maskinteknik mobila arbetsmaskiner</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om komponenter som motorer, växellådor, transmissioner, styraxlar, drivaxlar, bromsar och bränslesystem – Kunskap om brandsläckningssystem – Kunskap om avgasrening och dess olika alternativ – Kunskap om felsökning på maskinkomponenter med olika datoriserade system – Kunskap om lagar och miljökrav för t.ex. utsläpp och ljudnivåer – Kunskap om oljor, smörjning och vätskor samt dess klassificeringssystem – Kunskap om batterier, typer, säkerhet och funktion – Kunskap om lyftgaffel- och lyftkedjetest – Kunskap om olika typer av tillsatsvärmare – Kunskap om CE-märkning och dess innebörd 	<ul style="list-style-type: none"> – Förstå funktionen hos motorer, växellådor, transmissioner, styraxlar, drivaxlar och bränslesystem, tillsatsvärmare, batterier och oljor – Förståelse för olika funktionsstörningar och dess konsekvenser för maskinens funktionalitet – Förståelse för innebörden av större reparationer i fält i förhållanden till åtgärd på verkstad – Förståelse för teknik och funktion hos olika typer av avgasrening – Förståelse för maskindirektivets innebörd – Förståelse för underhållets betydelse och vikten av att följa gällande underhållsplaner 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna utföra felsökning på maskinkomponenter – Kunna bedöma när en komponent ska repareras eller bytas – Kunna demontera, reparera, renovera och montera maskinkomponenter – Kunna utföra tryckmätning och felsökning på transmissioner – Kunna utföra felsökning och reparation gällande avgasrening – Kunna utföra test av lyftgafflar och lyftkedjor – Kunna utföra felsökning och reparationer av tillsatsvärmare – Kunna utföra kontroll, felsökning och reparation gällande batterier – Kunna utföra service och reparationsarbete i förhållande till gällande CE-märkning för aktuell maskin

	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om ansvar för maskinens säkerhet vid service och underhållsarbete – Kunskap om planerat underhåll 		
Material och svets teknik i fält	<ul style="list-style-type: none"> – God kännedom om i branschen vanligt förekommande materials egenskaper samt struktureförändring vid värmepåverkan – Kunskap om vanliga korrosionstyper och metoder för att förhindra korrosion – Kunskap om säkerhet vid svets- och lödarbeten samt gasskärning – Kunskap om gasskärning – Kunskap om heta arbeten – Kunskap om relevanta svetsmetoder – Känna till metoder för kontroll av svetsar 	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse kring material i konstruktioner och dess svets- och lödbarhet samt val av svetsmetoder 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna välja relevant svetsmetod, utföra reparationssvetsning och lödning – Kunna bedöma olika materials svetsbarhet – Kunna utföra gasskärning – Kunna skriva godkänt prov och utföra svetsarbeten i enlighet med SBF:s regler heta arbeten
Miljö och kvalitet	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om de kvalitets- och miljösystem samt certifieringar som är vanligt förekommande i branschen – Kunskap om regler som gäller för arbete med och transport av miljöfarligt avfall – Kunskap om olika typer av standarder vid transport av farligt gods t.ex. ADR 	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse för kvalitets- och miljöfrågor samt de kvalitets- och miljöcertifieringar som är vanliga i branschen – Förståelse för eget och andras ansvar – Förståelse för lagkrav och regler gällande servicebilen och transport av miljöfarligt avfall samt farligt gods 	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna utföra reparation och service i enlighet med aktuell certifiering – Kunna på ett säkert sätt arbeta med miljöfarliga produkter och hantera miljöfarligt avfall, t.ex. återvinningssystem för filter, däck, olja och batterier mm

	<ul style="list-style-type: none"> – Kunskap om SBF:s regler för brandskydd på maskiner – Kunskap om maskin och elsäkerhetslagstiftning	<ul style="list-style-type: none"> – Förståelse för kvalitetssystemens uppbyggnad och användning	<ul style="list-style-type: none"> – Kunna arbeta i enlighet med gällande regelverk och företagets kvalitetssystem
--	--	---	---